

สภาพและปัญหาการจัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม

State and Problems of the Management of Student Development Activities in the Key Stages 3 and 4 in Schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area

วัชรระ ปัจจุสานนท์¹ ผศ.ดร.วโร เฟ็งสวัสดิ์² และ รศ.ดร.ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร³

Watchara Patjusanon,¹ Asst.Prof.Dr.Waro Phengsawat² and Assoc.Prof.Dr.Sakthai Surakitbown³

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

² ศษ.ด. (การบริหารการศึกษา) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

³ กศ.ด. (การบริหารการศึกษา) รองศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามการรับรู้ของผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอนจำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง และขนาดโรงเรียนที่เปิดสอน ประชากรในการวิจัยประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 51 คน หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 51 คน และครู จำนวน 1,245 คน รวมทั้งสิ้น 1,347 คน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 51 คน หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 51 คน และครูผู้สอน จำนวน 199 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ด้านสภาพการดำเนินงาน มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.42–0.88 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98 ส่วนด้านปัญหาการดำเนินงาน มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.39–0.77 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96 วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการจัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการจัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอน อยู่ในระดับน้อย 3) สภาพการจัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) ปัญหาการจัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) สภาพการจัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 6) ปัญหาการจัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 7) แนวทางพัฒนาสภาพการจัดการจัดกิจกรรมพัฒนามี 2 ด้าน ได้แก่ ขั้นการปฏิบัติกิจกรรม และขั้นการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

คำสำคัญ: การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ABSTRACT

This study aimed to investigate and compare the state and problems of the management of student development activities in the key stages 3 and 4 in schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area as perceived by school administrators, heads of student development affairs, and teachers, all of which were classified by their positions, fields of study and sizes of schools. The target population of 1,347 consisted of 51 school administrators, 51 heads of student development affairs, and 1,245 teachers. Samples of the study, selected by multi-stage sampling, were 51 school administrators, 51 heads of student development affairs, and 199 teachers. Instrument used to collect data was a set of researcher-constructed questionnaires which consisted of 2 parts—the first part's questions of which discrimination power and reliability were 0.42-0.88 and 0.98, asking about the state of the management of student development activities in schools, whereas the questions of the second part of which discrimination power and reliability were 0.39-0.77 and 0.96, were about the problems of the management. Statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, t-test (independent samples), and One-way ANOVA. Results of the study were as follows : 1) School administrators, heads of student development affairs, and teachers' views of the state of the management of student development activities in the key stages 3 and 4 in schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area as a whole were at the high level. 2) School administrators, heads of student development affairs, and teachers' views of the problems of the management of student development activities in the key stages 3 and 4 in schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area as a whole were at the low level. 3) School administrators, heads of student development affairs, and teachers' views of the state of the management of student development activities in the key stages 3 and 4 in schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area were not different at .05. 4) School administrators, heads of student development affairs, and teachers' views of the problems of the management of student development activities in the key stages 3 and 4 in schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area were not different at .05. 5) School administrators, heads of student development affairs, and teachers' views of the state of the management of student development activities in the key stages 3 and 4 in schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area classified by the size of their schools were not different at .05. 6) School administrators, heads of student development affairs, and teachers' views of the problems of the management of student development activities in the key stages 3 and 4 in schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area classified by the size of their schools were not different at .05. 7) Areas of the management of student development activities in the key stages 3 and 4 in schools under the Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area that need to be improved, all suggestions for which were presented by the author, included the process of putting the activities into practice, and the evaluation of the management of student development activities.

Keyword: Student Development Activities

บทนำ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 เป็นหลักสูตรแกนกลางที่ใช้ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กรมวิชาการ. 2545) โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุขพร้อมทั้งกำหนดให้มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม สร้างเสริมศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนว และกิจกรรมนักเรียน (กรมวิชาการ. 2546) การบริหารการจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนับเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนซึ่งกำหนดให้เป็นหน้าที่ของทุกสถานศึกษาที่จะต้องจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์การเรียนรู้ให้กว้างขวางหลากหลาย ทั้งด้านวิชาการและด้านอาชีพ ส่งเสริมพัฒนาบุคลิกภาพของนักเรียนในด้านต่างๆ ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสพัฒนาความเป็นผู้นำ ผู้ตาม รู้จักเคารพนับถือผู้อื่นและตนเอง มีสุขภาพดีมีความสุข มีทักษะในการใช้ส่วนต่างๆ ของร่างกาย มีจิตใจที่มั่นคงสร้างสัมพันธภาพอันดีกับคนในวัยเดียวกันและต่างวัยได้ นำไปสู่การดำรงชีวิตในสังคมประชาธิปไตยที่ส่งเสริมให้เคารพในสิทธิเสรีภาพ มีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ สุจริต ขยัน อดทนและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีความสำคัญที่สุดที่จะทำให้งานด้านนี้ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการร่วมมือกับบุคลากรในโรงเรียนอันได้แก่ กรรมการสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระ หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูที่ปรึกษา กิจกรรมและผู้เรียน สนับสนุน ส่งเสริมงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนร่วมกันกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย จัดทำเป็นแผนงานและโครงการบริหารงานด้านนี้ให้ชัดเจน (กรมวิชาการ. 2546) แต่ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนยังมีปัญหาในเรื่องต่างๆ เช่น ขาดวิทยากรท้องถิ่นที่จะให้ความรู้กับนักเรียน ขาดครูที่มีความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนครูไม่มีเวลาเพียงพอที่จะดำเนินงาน ขาดตัวอย่างการบริหารจัดการและผู้ปกครองไม่ตระหนักถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรม เป็นต้น

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3

และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ซึ่งแต่ละโรงเรียนจะมีความแตกต่างกันในสภาพแวดล้อม ท่าเลที่ตั้งและชุมชนที่ให้การสนับสนุน ผลของการศึกษาจะทำให้ทราบถึงสภาพและปัญหาของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา เป็นข้อมูลในการปรับปรุงส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน
4. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน
5. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม

สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัย ดังนี้

1. สภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 มีความแตกต่างกัน
2. ปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 มีความแตกต่างกัน
3. สภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกัน
4. ปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ปีการศึกษา 2552 จำนวนทั้งสิ้น 1,347 คน จากโรงเรียนจำนวน 51 โรงเรียน แบ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 51 คน หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 51 คน และครู จำนวน 1,245 คน รวมทั้งสิ้น 1,347 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 51 คน หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 51 คน และครู จำนวน 199 คน รวมเป็น 301 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามจำนวน 1 ชุด แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เกี่ยวกับสถานภาพการดำรงตำแหน่งและขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในด้านการเตรียมความพร้อม การปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในด้านการเตรียมความพร้อม การปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตราชการ จากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครพนม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครพนม เขต 1 และ เขต 2 เพื่อขออนุญาตขอความร่วมมือจากโรงเรียน ในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 และ เขต 2 พร้อมแบบสอบถามส่งถึงโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 301 ฉบับและจากนั้นผู้วิจัยไปรับคืนด้วยตนเอง

จำนวน 301 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์หาระดับสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 – 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. สถิติที่ใช้ในการหาค่าคุณภาพเครื่องมือ

3.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 107)

3.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (a - Coefficient) ของครอนบาค (บุญชม ศรีสะอาด. 2535 : 96)

4. สถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอน

5. สถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way ANOVA) เพื่อเปรียบเทียบสภาพ และปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและครูผู้สอนในกรณีที่มีขนาดต่างกัน

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปเป็นประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. สภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก

2. ปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอน อยู่ในระดับน้อย

3. สภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนมตามความคิดเห็นของบริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของบริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. สภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของบริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของบริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลสรุปผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า “สภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนมตามความคิดเห็นของบริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอน แตกต่างกัน” ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของบริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอนไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ทั้งผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอน ต่างก็เห็นว่าในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม โรงเรียน

นั้นจัดได้เป็นอย่างดี สามารถจัดได้อย่างเป็นระบบ ประกอบด้วยรูปแบบ กระบวนการ วิธีการที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง มีความหมายและมีคุณค่าในการพัฒนาผู้เรียนทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม มุ่งสร้างเสริมเจตคติ คุณค่าชีวิต ปลูกฝังคุณธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข จึงทำให้สภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนมตามความคิดเห็นของบริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรนาฏ สิทธิฤทธิ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 ตามความคิดเห็นของบริหาร หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอน ไม่แตกต่างกัน

2. สมมติฐาน ข้อที่ 4 ที่ว่า “ปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนมตามความคิดเห็นของบริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอน แตกต่างกัน” ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า ปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของบริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ทั้งผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและครูผู้สอน ต่างก็เห็นว่าในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม มีการกำหนดวัตถุประสงค์ และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม จัดให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ ความสนใจ ความถนัด และความสามารถของผู้เรียน บูรณาการวิชาการกับชีวิตจริงให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต และรู้สึกสนุกกับการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ใช้กระบวนการกลุ่มในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ฝึกให้คิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์

จินตนาการที่เป็นประโยชน์ และสัมพันธ์กับชีวิตในแต่ละช่วงวัยอย่างต่อเนื่อง จำนวนสมาชิกมีความเหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม มีการกำหนดเวลาในการจัดกิจกรรมให้เหมาะสมสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และเป้าหมายของสถานศึกษา ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ มีครูเป็นที่ปรึกษาถือเป็นหน้าที่และงานประจำโดยคำนึงถึงความปลอดภัยยึดหลักการ มีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม มีการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมโดยวิธีการที่หลากหลาย และสอดคล้องกับกิจกรรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เป้าหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจึงทำให้ปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรนาฏ สิทธิฤทธิ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอน ไม่แตกต่างกัน

3. สมมติฐาน ข้อที่ 5 ที่ว่า “สภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันแตกต่างกัน” ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ทั้งผู้บริหารหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความเห็นที่เหมือนกันว่าในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนที่ เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย เกิดความรู้ ความ

ชำนาญด้านวิชาการ วิชาชีพและเทคโนโลยี เห็นคุณค่าขององค์ความรู้ต่างๆ และสามารถนำความรู้และประสบการณ์ใช้ในการพัฒนาตนเองและประกอบอาชีพสุจริต รู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีกระบวนการคิด มีทักษะในการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมและมีความสุข ค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเอง มองเห็นช่องทางในการสร้างงานอาชีพในอนาคตได้เหมาะสมกับตนเอง พัฒนาบุคลิกภาพ เจตคติ ค่านิยมที่ดีในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม มีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ตลอดจนความเป็นระเบียบวินัย คุณธรรมและจริยธรรม จึงทำให้สภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรนาฏ สิทธิฤทธิ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

4. สมมติฐาน ข้อที่ 6 ที่ว่า “ปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันแตกต่างกัน” ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยที่พบว่า ปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้นต้องจัดให้กับผู้เรียน ในโรงเรียนทุกขนาด ต่างก็ตระหนักดีว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้อตามกลุ่มสาระการเรียนรู้

ทั้ง 8 กลุ่ม การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมเหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบายในการสร้างเยาวชนของชาติ ให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพ เพื่อพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝัง และสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม จึงทำให้ปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วรนาฏ สิทธิฤทธิ์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็น ผู้บริหาร หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและครูผู้สอนจาก 16 โรงเรียน 271 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า และแบบสอบถามปลายเปิดผลการศึกษา พบว่า ปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร หัวหน้างานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมาก และปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับน้อย แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม สามารถดำเนินการได้เป็นอย่างดีส่งผลให้เกิดปัญหาในการดำเนินการน้อย ดังนั้น จึงควรมีการส่งเสริมการดำเนินงานที่ดีเช่นนี้ตลอดไป

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า สภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรง

ตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ ไม่แตกต่างกัน คืออยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าทุกฝ่ายมีความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม ดังนั้นควรมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ดีเช่นนี้ต่อไป และมีการเผยแพร่เทคนิคให้กับผู้ที่สนใจต่อไป

1.3 จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งและขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่ ไม่แตกต่างกัน คืออยู่ในระดับน้อย แสดงให้เห็นการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม จัดได้ดีมากแล้ว ดังนั้นควรมีการส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ดีเช่นนี้ต่อไป และมีการเผยแพร่เทคนิคให้กับโรงเรียนอื่นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาถึงตัวแปรอื่นที่มีความสัมพันธ์กับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 3 และ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม เช่น หลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สมรรถนะที่ต้องการพัฒนาผู้เรียน เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบอื่นๆ ที่มีผลต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียน

2.3 ควรศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เหมาะสมในสถาบันอื่นหรือในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น

2.4 ควรแสวงหาแนวทางหรือนวัตกรรมที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2546). **แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กาญจนา ศรีภาพสินธุ์. (2535). **การบริหารกิจการนักเรียน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

กริณยู พีระพงษ์. (2547). "กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนคุณค่าต่อผู้เรียน". *วารสารวิชาการ*. 7 (2) : 65-68.

จินตนา รอดเรืองคุณ. (2546). **การส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนนาร่องและโรงเรียนเครือข่าย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2535). **วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

วรนาฏ สิทธิฤทธิ์. (2550) **สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต ลำปาง : มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.

Chuenyane, Z. M. (1983). "Career guidance needs assessment of black secondary schoolstudents in the transval province of the republic of south Africa", **International-Journal for the Advancement of Counselling**. 6 (6) : 271-280,131.